

BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE

Katarina Peterc
KNJIŽNICA DOMŽALE

BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE

Katarina Peterc

KNJIŽNICA DOMŽALE

Domžale, 2024

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI](#)-ID [181186051](#)
ISBN 978-961-96502-1-9 (PDF)

Vsebina

UVOD	1
1 BRALNI KLUB	3
Moderator bralnega kluba	3
Bralci bralnega kluba	4
Prostor srečanja bralnega kluba	5
Potek srečanja bralnega kluba.....	6
2 ZAKONSKA OSNOVA ZA USTANAVLJANJE BRALNIH KLUBOV V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH	7
2.1 Bralni klubi za otroke	10
Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost otrok.....	10
2.2 Bralni klubi za mladostnike.....	11
Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost mladostnikov.....	11
2.3 Bralni klubi za odrasle.....	13
Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost odraslih	13
2.4 Bralni klubi za odrasle s posebnimi potrebami	15
Knjižnična vloga: Vključevanje v družbo	15
Knjižnična vloga: Spodbujanje povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti.....	16
3 PREDSTAVITEV KLUBOV KNJIŽNICE DOMŽALE IN NJENIH ENOT.....	17
3.1 BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE.....	18
Bralni klub otrokzaBOOKirano	19
Bralni klub odraslih Bralni krog.....	21
Bralni klub odraslih Sprehod besed	21
Bralni klub odraslih Sprehajalke knjig.....	21
Bralni klub odraslih Klub knjigožerk.....	22
Bralni klub odraslih Bookish Talks	22
Bralni klub odraslih Podjetniški knjižni klub.....	22
Bralni klub odraslih s posebnimi potrebami V sožitju s knjigo.....	23
Bralni klub odraslih s posebnimi potrebami Verjamem v branje.....	26
Bralni klub starejših Beseda je dala besedo.....	31
3.2 BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DANETA ZAJCA MORAVČE	33
Bralni klub mladostnikov Zarja besed	33
Bralni klub odraslih Eleganca besed	36
Bralni klub odraslih Bralne lučke	40
Bralni klub odraslih moške bralce B'K.....	47

Bralni klub starejših Drevored Besed.....	47
Bralni klub odraslih Zapisano večnosti	48
3.3 BRALNI KLUB KNJIŽNICE JANEZA TRDINE MENGEŠ.....	48
Bralni klub odraslih Barbke.....	48
3.4 BRALNI KLUB KNJIŽNICE TINETA ORLA TRZIN	48
Bralni klub odraslih Knjižni klepet.....	48
3.5 BRALNI KLUB KNJIŽNICE DR. JAKOBA ZUPANA ŠENTVID.....	49
Bralni klub odraslih Besedoljubke	49
3.6 BRALNI KLUB KNJIŽNICE IHAN	50
Bralni klub odraslih Bralni klub Ihan	50
ZAKLJUČEK.....	51
VIRI.....	52
KAZALO SLIK	54

UVOD

Knjižnica Domžale je splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti na območju občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin. Knjižnica Domžale je sodobno multimedijško informacijsko središče. Dejavnost na območju je na visokem nivoju in zadovoljuje potrebe občanov. Knjižnica poleg knjižničnega gradiva zagotavlja tudi raznovrsten kulturni program in zadovoljuje potrebe obiskovalcev po informacijah, znanju, vseživljenjskem učenju, kulturi in druženju. Knjižnica Domžale je komunikacijsko in informacijsko središče na omenjenem območju. Sodeluje in se povezuje z društvi, organizacijami, ustanovami in zavodi na lokalnem in širšem slovenskem območju. Knjižnica Domžale z vedno novimi idejami, strokovnimi pristopi, sledenju in včasih tudi utiranju novih poti privablja nove in nove generacije ter ohranja in razvojno usmerja kulturni utrip Domžal ter vseh občin, ki jih naša knjižnica pokriva. Ena od storitev, ki uporabnike privabi v knjižnico, je organizacija bralnih klubov, ki ji v tem prispevku namenjam posebno pozornost.

Knjižnice so že dolgo naravni prostor srečevanja bralcev v bralnih klubih. Bralci se v bralnem klubu družijo, ob knjigi in se skozi branje in pogovor o knjigah spoznavaajo. Tovrstno druženje spodbuja razvoj empatije, socialne povezanosti in medkulturnega dialoga. Hkrati bralni klubi utrjujejo vlogo knjižnice v lokalnem okolju. (Hoffert, 2019) Bralnih klubov ne ustanavljamo samo zaradi branja in pogovora o prebranih knjigah, čeprav je ljubezen do knjig pomemben razlog zanje. Ustanavljamo jih zaradi potrebe vplivati na družbo. Ustanavljamo jih zato, da bi življenje postalo bolj znosno. Z bralnimi klubi znova tkemo družbene vezi. Življenje je namreč precej znosnejše, če smo povezani s soljudmi. (Jamnik, 2022) Bralni klub je skupina bralcev, ki želijo svojo bralno izkušnjo deliti z drugimi bralci in se želijo o prebrani knjigi tudi pogovoriti z drugimi bralci. V Knjižnici Domžale je bil prvi bralni klub organiziran leta 2010. Na povabilo Knjižnice Domžale je vodenje prevzela gostujoča moderatorica Nataša Kranjc Škofic. Bralnemu klubu sem se pridružila tudi sama z namenom, da spoznam delovanje bralnega kluba in kasneje sama organiziram bralni klub v Krajevni knjižnici. Daneta Zajca Moravče. V prvem bralnem klubu se je zbralo dvanajst odraslih bralk.

Bralni klub smo poimenovali Bralni krog. V naslednjem zapisu predstavljam razvoj bralnih klubov v Knjižnici Domžale. Danes bralni klubi zajemajo tudi vse krajevne knjižnice.

V Knjižnici Domžale si želimo ponuditi možnost druženja v bralnih klubih vsem bralkam in bralcem ter vsem ciljnim skupinam na področju delovanja Knjižnice Domžale in njenih enot. Organizacija in koordinacija bralnih klubov je kadrovske in časovno zahtevna dejavnost. Kljub zanimanju za bralne klube med bralci, moramo upoštevati tudi kadrovske in ostale organizacijske zahteve pri samem številu bralnih klubov, da je le to še kvalitetno obvladljivo.

1 BRALNI KLUB

Bralni klubi imajo nekaj skupnih lastnosti. Vodi ga moderator. V skupini je do dvanajst bralcev. Hoffert (2019) meni, da ni enega pravega načina vodenja bralnega kluba. Bralni klubi se razlikujejo glede na namen druženja ob knjigi, glede na izbor knjig za branje, glede na lastnosti ciljne skupine. Predstavljam bralne klube Knjižnice Domžale in njenih enot. Okvirno so si podobni, a prav vsak je poseben in se tudi razlikuje od drugih. Dobivajo se enkrat mesečno, le redki bralni klubi se dobivajo pogosteje. Pri predstavljanju knjig se večinoma bralci v klubu izmenjujejo. Podojsteršek (2021, 11) bralni klub definira kot za skupino udeležencev, ki se srečujejo z namenom, da skupaj kaj preberejo, se o knjigah pogovarjajo, delijo svojo bralno izkušnjo in s tem povezane osebne izkušnje in se na tak način tudi družijo in zabavajo.

Moderator bralnega kluba

Srečanja bralnega kluba usmerja moderator, ki mora imeti nekaj določenih lastnosti in sposobnosti. Hoffert (2019) moderatorja opiše kot tistega, ki pripravi predstavitev knjige, predstavitev avtorja in vprašanja za pogovor o knjigi, ki so posebej koristna, kadar pogovor obstane. Predvsem je pomembno, da ima občutek za ljudi, da lahko skrbi za svojo skupino bralcev, za njihovo dobro počutje v skupini. Poskrbeti mora za sproščeno in zaupno vzdušje na srečanjih, kar omogoča bolj odprto komunikacijo. Pomembno je, da zna moderator voditi dinamiko pogovora v skupini tako, da vsak izmed bralcev pride do besede in da je vsako mnenje slišano. Jamnik (2022) meni, da če se pri pogovorih osredotočamo na knjigo, se izognemo ravni izmenjave mnenj ad personam, ki letijo na posameznika. Pogovarjamo se o knjigi, o junakih, o zgodbi, o avtorjevem slogu. Ko govorimo o knjigah, spoznavamo sebe in svoje sogovorce, ne da bi stvari jemali preveč osebno ali imeli potrebo uveljaviti svoj prav. Poslušamo se in spoštljivo sprejemamo mnenja drug drugega. Svoje mnenje lahko pove vsak, od vsakogar pa se tudi pričakuje, da svoje mnenje zna utemeljiti.

Moderator mora spremljati potek pogovora in pozornost vrniti na knjigo, kadar debata preveč zaide na teme nevezane na vsebino knjige. Manca Košir pravi: "Vloga mentorja je kot ogenjček, ki prižiga. Prižiga in segreje. Vendar pa mora dober mentor znati prepustiti – začne, potem pa prepusti, da nadaljuje nekdo drug." (Kavčič P., 2017) Mentor mora biti torej sposoben postaviti sebe v ozadje in vleči nitke dogajanja iz ozadja. V središču pogovora je knjiga. Na bralnem klubu sodelujoči nikoli ne vrednotijo tega, kar kdo pove. Povedano lahko analizirajo in nato argumentirano izražajo svoja stališča. Jamnik (2022) razloži, da ker smo si različni, je logično, da knjigo vsak od nas razume nekoliko drugače. Učimo se ustvarjalnega branja – skozi in lastno življenjsko izkušnjo. In nato skozi pogovor lastno branje konstruktivno soočamo z branji drugih. Napačnih interpretacij ni. Vsaka interpretacija je prava, če pride iz nas, torej če je avtentična.

Moderator skrbi za udobje in povezanost bralcev v skupini. Jamnik (2022) meni, da hierarhična organiziranost za bralne klube nikakor ni primerna. Veliko bolje se obnese model moderiranja. Za razliko od hierarhično nadrejenega vodje je moderator zgolj oseba, ki uravnava skupinsko dinamiko med enakovrednimi člani skupine, med katere spada tudi sam. V bralnem klubu se samoupravljanje odlično obnese. Ni treba, da pogovor moderira ves čas ena in ista oseba, ta vloga lahko tudi kroži. Resda pa bo rotiranje vloge moderatorja precej učinkovitejše, če ga uvedemo v utrjeni skupini, kjer se posamezniki med seboj že dobro poznajo.

Pomembno je tudi, da je moder moderator "blizu" lastnostim bralcev v skupini, torej bralni klub starejših vodi starejša gospa, bralni klub za mlade vodi študentka, moški bralni klub vodi moški.

Bralci bralnega kluba

Pri ustanavljanju novega bralnega kluba moramo biti pozorni na lastnosti ciljne skupine. Upoštevati je treba starostni razpon bralk ali bralcev. V določeni starostni skupini vabimo vse primerne bralke ali bralce. Ne oziramo se na "bralni okus". Bolj pomembno je, da se bralka ali bralec želi družiti v bralnem klubu. Velikokrat kdo izmed

njih kasneje prizna, da sam ne bi nikoli izbral knjig, ki jih berejo v bralnem klubu, a da so mu všeč. Raven zahtevnosti literature prilagajamo glede na udeležence.

Na začetku v novem bralnem klubu komunikacija med člani še ne steče takoj. Zaupanje v skupini se oblikuje počasi, skozi kontinuirana srečanja. Jamnik (2022) predlaga, da moderator pospeši formiranje skupine tako, da uporablja različne oblike dela (individualno, v parih, v skupinah), udeležence vabi, naj tudi sami prispevajo kaj za boljše vzdušje, in jih nasploh spodbuja k aktivnemu sodelovanju pri vseh dejavnostih v zvezi z bralnim klubom (od organizacije prek izvedbe do promocije).

Skupina precej uspešneje deluje, če njene člane spodbujamo k sodelovanju, tovarištvu in prispevanju za skupno dobro. To ljudem dobro dene, kajti človek je družbeno bitje. Sodelovanje in tovariški odnosi omogočajo človeški stik na fizični in na duhovni ravni. S tem ko člani prispevajo za skupno dobro, pa ustvarjajo varen prostor za vse, tudi zase. Ustvarjanje takih človeku prijaznih prostorov je odraz spoštovanja do samega sebe in do drugih. (Jamnik, 2022) Bralce povabimo, da prebrano knjigo na kratko predstavijo in opišejo. Predstavitev objavimo v lokalnih medijih in tako spodbudimo druge bralce k branju ali da se priključijo kateremu od bralnih klubov.

Prostor srečanja bralnega kluba

Na začetku srečanj novega bralnega kluba je dobro, da se skupina dobiva vedno v istem prostoru. Kasneje se občasno lahko lokacija srečanja menja, npr. ob zaključku sezone. Za srečanje prostor primerno pripravimo. Bralci sedijo v krogu okrog mize. Jamnik (2022) poudarja, da komunikacija poteka precej bolj živo, če udeleženci sedijo v krogu ali polkrogu, da se lahko vsi vidimo, saj se tako lažje odzivamo drug na drugega. Zato je prav, da si pred vsakim bralnim klubom vzamemo čas in primerno razpostavimo stole. Za pomoč pri tem seveda lahko prosimo udeležence. Na sredo lahko postavimo mizo, na katero damo prigrizke (dober čaj, piškoti ipd.), da si jih udeleženci po želji vzamejo. Na prvo srečanje piškote in čaj prinesemo sami, da damo zgled, hkrati pa udeležence že povabimo, naj nas naslednjič s kakimi poslasticami presenetijo sami. Zelo pomembno je, da članom bralnega kluba ponudimo možnost, da tudi sami kaj prispevajo za boljše vzdušje na srečanjih. S tem ustvarjamo rituale.

Za uvodno srečanje na mizo k vsakemu stolu pripravimo nekaj promocijskega gradiva domače knjižnice. Največkrat zvezek in pisalo ter kazalko. Vedno pripravimo nekaj prigrizkov in vodo ali drugo brezalkoholno pijačo, kar pripomore k bolj sproščenemu vzdušju. Na nadaljnjih srečanjih pogosto mizo pripravimo tematsko vezano na vsebino knjige. Poskusimo kakšno značilno jed države, ki jo knjiga opisuje, priljubljen prigrizek ali napitek glavnega protagonista in drugo.

Potek srečanja bralnega kluba

Na uvodnem srečanju predstavimo potek srečanj. Spoznamo osnovna pravila, kot je pravilo, da se vsi tikamo. Tako dosežemo večjo sproščenost in zaupno okolje. Naslednje pravilo je, da se pozorno poslušamo in slišano sprejmemo. Tretje pravilo je, da slišano ostane znotraj bralnega kluba. Zadnje pravilo določa, da se srečanj redno udeležujemo, tudi ko zaradi različnih razlogov knjige ne preberemo.

Nekaj naslednjih srečanj knjigo predstavlja moderator sam. Kasneje, ko že malo bolje pozna bralce v klubu, povabi katerega izmed njih, da predstavi knjigo. Tako se pri predstavitvi knjig izmenjujejo. Nekateri so v tem boljši kot drugi, nekateri se bolj potrudijo, drugi manj. Moderator bralnega kluba mora biti za vsako knjigo enako pripravljen, kot bi jo predstavljal sam. Če je potrebno prikrito in nevsiljivo priskoči na pomoč, ko pogovor ne steče ali ko zaide z debato predaleč od teme knjige.

Srečanja bralnega kluba poteka enkrat mesečno. Čez poletje srečanj ni, a večina se odloči, da tudi čez poletje preberejo knjigo. Ker imajo čez poletje več časa, si za branje izberejo katero od obsežnejših ali zahtevnejših literarnih del. Vsako srečanje traja povprečno dve uri. Srečanje je razdeljeno na uvodni družabni pogovor in osrednji pogovor o izbrani temi oziroma knjigi. Deuschle (2017) meni, da je za uspeh bralnega kluba nujna redna komunikacija med moderatorjem in bralci. Komunikacija najlažje poteka preko elektronske pošte. Sporočila vsebujejo opomnike o srečanjih, podatke o knjigah, ki jih bralci preberejo, zahvale bralcem za pomoč pri izvedbi srečanj ipd.

Sodelovanje v bralnem klubu spodbuja razvoj bralnega okusa bralcev in poglobljeno branje knjig. Bralce spodbuja, da sodelujejo pri izboru knjig za branje, pri organizaciji

različnih dogodkov in ustvarjanju objav v lokalnih medijih za namenom promocije branja in knjig. Jamnik (2021) meni, da skupino zelo povežejo tudi dejavnosti izven rednih srečanj. Lahko se npr. skupaj odpravimo na literarni večer, v gledališče, na knjižni sejem, na razstavo, na ekskurzijo v rojstno hišo kakega pisatelja itn. Prebrano knjigo torej bralci lahko navežejo na film, posnet po knjigi, ali na gledališko predstav, ki si jo skupaj ogledajo.

2 ZAKONSKA OSNOVA ZA USTANAVLJANJE BRALNIH KLUBOV V SPLOŠNIH KNJIŽNICAH

Zakon o knjižničarstvu (2001) v 2. členu določa knjižnično dejavnost. Med drugimi dejavnostmi določa pridobivanje in izobraževanje uporabnikov. V 8. členu zakon določa pravico uporabnikov do brezplačnih storitev, kot je tudi bibliopedagoško delo.

V 11. členu je določeno, da razvoj knjižnic usmerjajo standardi in strokovna priporočila, ki se nanašajo na organiziranost in delovanje knjižnične javne službe in ki jih sprejme Nacionalni svet za knjižnično dejavnost. Na 2. člen se navezuje 16. člen Zakona o knjižničarstvu (2001), ki določa, da splošne knjižnice v okviru javne službe sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju, organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture in organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

Tudi uredba o osnovnih storitvah knjižnic (2023) v 3. členu določa, da knjižnica med drugim omogoča dostop do dejavnosti in prireditev. V 11. členu določa, da knjižnica organizira prireditve, s katerimi promovira svoje knjižnične zbirke in svoje storitve. Uporabnikom omogoča prost vstop na te prireditve.

Zakon o knjižničarstvu (2001) v 11. členu določa, da razvoj knjižnic usmerjajo standardi in strokovna priporočila, ki se nanašajo na organiziranost in delovanje knjižnične javne službe. Strokovna priporočila usmerjajo splošne knjižnice k dvigu kakovosti knjižničnih

storitev, ob tem pa tudi k drugačnim načinom in metodam spremljanja uspešnosti njihovega delovanja. Poudarek strokovnih priporočil je zato na povezanosti splošne knjižnice z lokalno skupnostjo, upravljanju splošne knjižnice, področju bibliopedagoških storitev ter vrednotenju delovanja knjižnice oziroma knjižničnega programa, ki ga knjižnica izvaja v okviru javne službe.

Splošna knjižnica kot nosilec programa javne službe s knjižničnim gradivom in storitvami vpliva na kakovost življenja posameznika in lokalne skupnosti. Prispeva k razvoju znanja in kulture, širjenju demokratičnega odločanja, spodbujanju uporabe knjižnice in poznavanju različnih pismenosti ter k socialni strpnosti. Sodeluje pri uresničevanju razvojnih družbenih ciljev tako na lokalni kot državni ravni ter pri tem izhaja iz potreb in izzivov lokalne skupnosti. (Standardi, 2)

Strokovna priporočila želijo uveljaviti razvojno vizijo proaktivne knjižnice kot dejavnika razvoja lokalne skupnosti. Proaktivna naravnost pomeni, da knjižnica ugotavlja in predvideva potrebe prebivalcev v lokalni skupnosti. Svoj program načrtuje v dialogu z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci glede na potrebe okolja in razpoložljive zmožnosti knjižnice. Upravljanje knjižnice je usmerjeno k dvigu kakovosti knjižničnih storitev in vpetosti knjižnice v okolje ter temelji na strokovni avtonomiji in odgovornosti.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) uvajajo knjižnične vloge kot nabor možnih oblik uresničevanja poslanstva splošne knjižnice. Vezane so na široko paleto možnosti, ki jih ima splošna knjižnica pri uresničevanju svojega poslanstva. Knjižnične vloge vsebinsko opredeljujejo dejavnost splošne knjižnice in predstavljajo splošni okvir za strateško načrtovanje v lokalni skupnosti. Knjižnična vloga pomeni splošno opredelitev določenega področja delovanja splošne knjižnice, ki je zasnovana kot odziv na zaznano potrebo ali stanje v lokalni skupnosti. Predstavljajo temelj za ustrezen odziv knjižnice na zunanje okolje, kar pa lahko knjižnica uresničuje le ob ustrezno vzpostavljenem notranjem okolju.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) določajo, da knjižnična vloga predpostavlja procese zbiranja, obdelave, hranjenja, vzdrževanja, predstavljanja in posredovanja knjižničnega gradiva in informacij ter jih nadgrajuje tako, da opredeljuje posebnosti izbranega področja delovanja splošne knjižnice. Vloge tako določajo področja, na katerih lahko splošna knjižnica pripomore k uresničevanju

posameznikovih in družbenih ciljev. Določeni pa so tudi možni načini doseganja teh ciljev.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (2023) v 6. členu določa organiziranje posebnih oblik dejavnosti. Splošna knjižnica organizira na 10.000 prebivalcev v mreži splošne knjižnice letno skupaj najmanj 50 izvedb različnih oblik dejavnosti iz drugega odstavka 16. člena zakona za namen izobraževanja ter razvoja informacijske, bralne pismenosti in drugih pismenosti ter bralne kulture, osebnega razvoja, medkulturnega dialoga, informiranja in vključevanja v družbo. V 18. členu določa organiziranje posebnih oblik dejavnosti v krajevni knjižnici izvede na 1.000 prebivalcev letno skupaj najmanj pet izvedb dejavnosti iz drugega odstavka 16. člena zakona za namen izobraževanja ter razvoja informacijske, bralne pismenosti in drugih pismenosti ter bralne kulture, osebnega razvoja, medkulturnega dialoga, informiranja in vključevanja v družbo.

Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027 (2022) napoveduje prilagajanje splošnih knjižnic trendom in aktualnim razmeram z namenom izvajanja svojega poslanstva in širjenja storitev. Splošna knjižnica s povezovanjem krepi svojo vlogo in položaj v okolju. Sodeluje z različnimi ustanovami v lokalnem okolju. Splošna knjižnica je temeljna občinska infrastruktura, njeno mesto v lokalni skupnosti utrjuje njena povezovalna vloga z drugimi institucijami: šolami, vrtci, muzeji, galerijami, zdravstvenimi ustanovami, domovi starejših občanov, z različnimi organizacijami civilne družbe, ustanovami s področja turizma ... Knjižnica z drugimi ustanovami vzpostavi partnerstva in s prepletanjem poslanstev oblikuje skupne storitve ter tako izboljšuje svojo učinkovitost in učinkovitost partnerske institucije.

Splošne knjižnice so odprt prostor za vse posameznike in ciljne skupine ter spodbujajo k aktivnemu dialogu. S tem prebivalcem omogočajo, da preko knjižnice izražajo in zadovoljujejo svoje potrebe ter tako gradijo povezane skupnosti.

Z namenom povezovanja z lokalnim okoljem in uresničevanja v nadaljevanju predstavljenih knjižničnih vlog Knjižnica Domžale spodbuja druženje bralk in bralcev v različnih bralnih klubih. Na tem mestu se osredotočam predvsem na knjižnične vloge, ki jih z organizacijo obstoječih bralnih klubov uresničuje Knjižnica Domžale skupaj z enotami. Kasneje predstavljam vsak bralni klub posebej glede na lokacijo srečanj.

2.1 Bralni klubi za otroke

Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost otrok

Namen izpolnjevanja knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti otrok je spodbujanje branja za intelektualni, čustveni, socialni in jezikovni razvoj otroka in kakovostno preživljanje prostega časa. Splošna knjižnica tako spodbuja razvoj bralne pismenosti, samostojnega branja in bralnih navad. Spodbuja razvoj pozitivnega odnosa do umetnosti in književnosti ter znanosti, razvoj bralnih interesov in odnosa do branja. Knjižnica razvija zaznavanje branja kot prijetne izkušnje in kot družabne dejavnosti, ki ni nujno individualna in le družbeno zahtevana ali zaželena, s tem spodbuja tudi izmenjavo bralne izkušnje ter medkulturni in medgeneracijski dialog ter sodelovalno kulturo. Otroke spodbuja tudi k razvoju in spodbujanju avdiovizualne kulture. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Splošna knjižnica za uresničevanje knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti otrok zagotavlja raznovrstne bralne vire glede na interese in razvojne stopnje otrok, pri čemer upošteva uporabnike s posebnimi potrebami (narodne manjšine in jezikovne skupine, otroci z oviro branja). Zagotavlja pomoč pri uporabi knjižnice in iskanju knjižničnega gradiva ter svetovanje pri izbiri in uporabi gradiva za branje. Knjižnica izvaja promocijske in motivacijske dogodke za predstavitev branja in sveta literature kot možnosti kakovostnega preživljanja prostega časa, razvoja bralnih interesov, za krepitev statusa branja. Spodbuja razvoj otrok skozi igro in druženje. Knjižnica v sodelovanju s partnerji motivira za vključevanje v svoje dejavnosti. Ciljna skupina so otroci v starostnem obdobju od 6 do 14 let). (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Možne oblike dela pri uresničevanju knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti otrok so dejavnosti za zagotavljanje dostopnosti in uporabe knjižničnega gradiva ter prostorov in opreme knjižnice, zlasti oddelka, namenjenega otrokom, in dejavnosti povezane z izposojjo gradiva. Pomembni so pomoč in svetovanje pri izboru gradiva, motiviranje in vključevanje otrok v uporabo knjižnice ter interakcijo z drugimi otroki. Knjižnica izpostavlja gradivo v knjižnici, usposablja za samostojno uporabo knjižnice in pripravlja priporočilne sezname v tiskani obliki in na spletnem mestu.

Splošna knjižnica spodbuja otroke k izmenjavi mnenj o bralni izkušnji. V ta namen organizira bralne skupine in nudi podporo tudi pri izmenjavi mnenj na spletu. Organizira tudi promocijske in motivacijske dogodke za namen razvoja bralnih interesov in za krepitev pomena branja ter pripravlja spletne portale za podporo promociji in izbiri bralnih virov. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Knjižnica Domžale z uresničevanjem knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti otrok spodbuja branje za intelektualni, čustveni, socialni in jezikovni razvoj otroka in kakovostno preživljanje prostega časa. Zagotavlja dostopnost in uporabo knjižničnega gradiva ter prostorov in opreme knjižnice, predvsem oddelka za otroke in mladino. Otroci so deležni pomoči in svetovanja pri izboru gradiva, motiviranja in vključevanja v uporabo knjižnice ter interakcijo z drugimi otroki. Knjižnica Domžale spodbuja pozitiven odnos otrok do branja, do literature in umetnosti. Ponuja jim izbor aktualnih, razno vrstnih in kakovostnih knjig.

2.2 Bralni klubi za mladostnike

Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost mladostnikov

Namen uresničevanja knjižnične vloge za bralno kulturo in pismenost mladostnikov je spodbujanje branja za intelektualni, čustveni, socialni in jezikovni razvoj mladostnika ter kakovostno preživljanje prostega časa. S tem namenom splošna knjižnica promovira pozitiven odnos do branja, spodbuja razvoj bralnih interesov in razvoj bralne pismenosti. Spodbuja izmenjavo bralne izkušnje in kritično mišljenje. Z neodvisno promocijo kakovostnih novosti na knjižnem trgu spodbuja vključenost mladostnikov v sodobne kulturne tokove. Tako spodbuja razvoj posameznikovih interesov in identitete ter razvoj avdiovizualne kulture in ustvarjalnosti v različnih izraznih oblikah (besedilo, glasba, video). Splošna knjižnica mladostnike spodbuja k medkulturnemu dialogu in medgeneracijskemu povezovanju ter h kreptivi sodelovalne kulture v lokalni skupnosti.

Splošna knjižnica za uresničevanje knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti

mladostnikov zagotavlja raznovrstne bralne vire glede na njihove interese mladostnikov, pri čemer upošteva uporabnike s posebnimi potrebami (narodne manjšine in jezikovne skupine, prebivalci z oviro branja). Zagotavlja pomoč pri uporabi knjižnice in iskanju knjižničnega gradiva in svetovanje pri izbiri in uporabi gradiva za branje. Spodbuja različne oblike izmenjave bralne izkušnje, seznanjanje s sodobnimi kulturnimi tokovi, širi možnosti za bralčev izbor bralnih virov. Promovira status branja kot ustvarjalne dejavnosti, povezane s posameznikovim razvojem. Mladostnike vključuje v načrtovanje dejavnosti in jih spodbuja k samostojnemu ustvarjanju v različnih medijih. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Mladostniki tako dosegajo višjo raven osebnega razvoja, višjo raven učnih dosežkov, kakovostno preživljanje prostega časa, medkulturno razumevanje, medgeneracijsko razumevanje, višja raven bralne in drugih pismenosti. Ciljna skupina so mladostniki v starostnem obdobju od 15 do 18 let.

Možne oblike dela pri uresničevanju knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti mladostnikov so različne dejavnosti za zagotavljanje dostopnosti in uporabe knjižničnega gradiva ter prostorov in opreme knjižnice ter aktivnosti povezane z izposojjo gradiva. Na uresničevanje te vloge se navezujeta pomoč in svetovanje pri izboru gradiva, izpostavljanje gradiva v knjižnici in priprava priporočilnih seznamov v tiskani obliki in na spletnem mestu. Splošna knjižnica promovira in organizira motivacijski dogodki za namen razvoja bralnih interesov in za krepitev statusa branja, ki se lahko pripravijo in organizirajo v sodelovanju z mladostniki. Organizira tudi bralne skupine in nudi podporo pri izmenjavi mnenj o bralni izkušnji tudi na spletu. Pri uresničevanju knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenostjo mladostnikov splošna knjižnica lahko sodeluje z avtorji, založniki, prostovoljci (vodenje bralnih skupin), srednjimi šolami ter nevladnimi in drugimi organizacijami za prostočasne dejavnosti mladostnikov. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Knjižnica Domžale z uresničevanjem knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti mladostnikov spodbuja branja za intelektualni, čustveni, socialni in jezikovni razvoj mladostnika ter kakovostno preživljanje prostega časa. Promovira

pozitivni odnos do branja, spodbuja razvoj bralnih interesov in razvoj bralne pismenosti. Organizira bralne klube, ki spodbujajo izmenjavo bralne izkušnje in kritično mišljenje. V bralnem klubu z neodvisno promocijo kakovostnih novosti na knjižnem trgu mlade vključujemo v sodobne kulturne tokove. Spodbujamo razvoj posameznikovih interesov in identitete. Mladostniki s sodelovanjem v bralnem klubu razvijajo medkulturni dialog in medgeneracijsko povezovanje ter krepijo sodelovanje v lokalni skupnosti. Knjižnica zagotavlja pomoč pri izbiri knjig in zagotavlja zadostno število izvodov izbrane knjige za hkratno branje. Mladostnike v bralnem klubu vključuje v načrtovanje dejavnosti in jih spodbuja k samostojnemu ustvarjanju v različnih medijih.

2.3 Bralni klubi za odrasle

Knjižnična vloga: Bralna kultura in bralna pismenost odraslih

Namen uresničevanja knjižnične vloge za bralno kulturo in pismenost odraslih je spodbujanje branja kot estetske, etične, spoznavne, terapevtske in sprostitvene izkušnje in s tem ustvarjalnega razvoja ter kakovostnega preživljanja prostega časa posameznika. Namen je promocija pozitivnega odnosa do branja, razvoj bralnih interesov, razvoj bralne pismenosti, izmenjava bralne izkušnje in spodbujanje kritičnega mišljenja. Poudarjena je vključenost v sodobne kulturne tokove z neodvisno promocijo kakovostnih novosti na knjižnem trgu. Enako tudi spodbujanje medkulturnega dialoga in medgeneracijsko povezovanje v lokalni skupnosti ter krepitev družbene povezanosti. Namen te knjižnične vloge je tudi spodbujanje ustvarjalnosti v različnih izraznih oblikah. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Splošna knjižnica za uresničevanje knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti odraslih zagotavlja raznovrstne bralne vire glede na interese in starostne oziroma razvojne skupine odraslih, pri čemer upošteva uporabnike s posebnimi potrebami. Splošna knjižnica zagotavlja pomoč pri uporabi knjižničnih storitev in iskanju knjižničnega gradiva ter svetovanje pri izbiri in uporabi gradiva za branje. Spodbuja in

omogoča različne oblike izmenjave bralne izkušnje, seznanjanje s sodobnimi kulturnimi tokovi ter širi možnosti za bralčev izbor bralnih virov. Promovira pomen branja za razvoj posameznika in družbe. Splošna knjižnica sama ali v sodelovanju z drugimi razvija bralno pismenost, motivira za vključevanje v svoje dejavnosti, zagotavlja bralne vire, sama ali v sodelovanju z drugimi zagotavlja svetovanje, pomoč in izobraževanje za razvoj bralne pismenosti. Ciljna skupina so vsi odrasli, vključno odrasli prebivalci z nižjo ravniyo bralne pismenosti in starostniki. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Možne oblike dela pri uresničevanju knjižnične vloge bralne kulture in bralne pismenosti odraslih so predvsem zagotavljanje dostopnosti in uporabe knjižničnega gradiva ter prostorov in opreme knjižnice ter dejavnosti povezane z izposajo gradiva. to knjižnično vlogo splošna knjižnica uresničuje s pomočjo in svetovanjem pri izboru gradiva, izpostavljanje gradiva v knjižnici in pripravo priporočilnih seznamov v tiskani obliki in na spletnem mestu. Organizira bralne skupine, s katerimi podpira izmenjavo mnenj o bralni izkušnji, spodbuja razvoj bralnih interesov in krepi status branja. Organizira in izvaja različne izobraževalne oblike, promocijske in motivacijske prireditve. Pri tem sodeluje različnimi partnerji, kot so avtorji, založniki, prostovoljci, Občine in nevladne organizacije. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Knjižnica Domžale uresničuje knjižnično vlogo za bralno kulturo in pismenost odraslih z zagotavljanjem dostopnosti in uporabe knjižničnega gradiva, prostorov in opreme knjižnice ter dejavnostmi, ki so povezane z izposajo gradiva. Zagotavlja raznovrstne bralne vire glede na interese in starostne oziroma razvojne skupine odraslih, pri čemer upošteva uporabnike s posebnimi potrebami. Zagotavlja pomoč pri uporabi knjižničnih storitev in iskanju knjižničnega gradiva ter svetovanje pri izbiri in uporabi gradiva za branje. Spodbuja branje odraslih za ustvarjalni razvoj ter kakovostno preživljanje prostega časa. Spodbuja in omogoča različne oblike izmenjave bralne izkušnje. V ta namen organizira bralne skupine za odrasle in spodbuja izmenjavo bralne izkušnje in kritično mišljenje. Bralni klubi spodbujajo medkulturni dialog in medgeneracijsko povezovanje v lokalni skupnosti ter krepi povezanost lokalne skupnosti. bralni klubi ustvarjajo objave v lokalnih medijih in sodelujejo pri organizaciji dogodkov za promocijo branja.

2.4 Bralni klubi za odrasle s posebnimi potrebami

Knjižnica Domžale sodeluje s skupinami oseb s posebnimi potrebami. Mladi in odrasli s posebnimi potrebami berejo za prilagojeno bralno značko in sodelujejo v bralnih klubih.

Knjižnična vloga: Vključevanje v družbo

Namen uresničevanja knjižnične vloge za vključevanje v družbo je vključevanje prebivalcev v družbeno življenje za doseganje enakosti.

Standardi (46) na tem mestu določajo podporo in ozaveščanje prebivalcev lokalne skupnosti pri uresničevanju socialnih, državljanskih, potrošniških pravic in podporo priseljencem pri učenju slovenskega jezika, spoznavanju slovenske kulture in družbene ureditve.

Splošna knjižnica za uresničevanje knjižnične vloge za vključevanje v družbo ciljno povezuje prebivalce v lokalni skupnosti z izborom knjižničnega gradiva, odnosom osebja, ustreznimi prostori in dogodki. Pri tem se osredotoča zlasti na ranljive skupine prebivalcev (prebivalci s posebnimi potrebami, priseljenci, begunci, etnične skupine, brezposelni, slabše pismeni, socialnoekonomsko prikrajšani, brezdomci itn.). Osebe s posebnimi potrebami vključuje v uporabo storitev knjižnice in organizira dejavnosti, s katerimi prebivalcem omogoča pridobivanje ali razvoj znanj in veščin, ki so nujne za vključenost v družbo. Splošna knjižnica ozavešča in informira o možnostih ter pravicah ter nudi pomoč, usposabljanje in napotitev na ustrezne organizacije (izvajalce storitev itn.). Splošna knjižnica spodbuja vključenost ranljivih skupin prebivalcev v življenje lokalne skupnosti. Pomaga razvijati razumevanje slovenskega jezika, kulture in državne ureditve. Pomaga pri obvladovanju zahtev vsakdanjega življenja in pripomore k večji kakovosti življenja. Spodbuja družbeno kohezijo in razvoj odgovornosti do

lokalne skupnosti ter sprejemanje različnih družbenih skupin. Ciljne skupine so vse ciljne skupine, zlasti ranljive skupine prebivalcev. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Knjižnica Domžale uresničuje knjižnično vlogo za vključevanje v družbo tako, da skrbi za izbor knjižničnega gradiva, izobražuje osebje za delo z ranljivimi skupinami prebivalcev, nudi prostor za dejavnosti in dogodke ter omogoča uporabo posebnih pripomočkov (za slepe in slabovidne). Knjižnica Domžale sodeluje tudi z društvi, ki skrbijo za odrasle s posebnimi potrebami. V okviru sodelovanja z odraslimi s posebnimi potrebami delujeta dve bralni skupini.

Knjižnična vloga: Spodbujanje povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti

Namen uresničevanja knjižnične vloge spodbujanja povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti je povezovanje prebivalcev. Namen je povezovanje in sodelovanje posameznikov, pridobitnih in nepridobitnih organizacij v lokalnem okolju za namen spodbujanja samostojnega poslovanja, spodbujanja inovativnosti, ki je v interesu lokalne skupnosti, ter osebne ustvarjalnosti. Splošna knjižnica ciljano povezuje prebivalce v lokalni skupnosti z izborom knjižničnega gradiva, odnosom osebja, ustreznimi prostori in dogodki ter usposabljanjem za samostojno ustvarjanje. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Splošna knjižnica za uresničevanje knjižnične vloge spodbujanja povezovanja ter sodelovalne kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti organizira dogodke, ki utrjujejo vlogo knjižnice kot središča družabnega in kulturnega življenja ter ciljno povezujejo prebivalce. Nudi tudi podporo ciljnemu povezovanju prebivalcev preko spleta in družbenih omrežij.

1 PREDSTAVITEV KLUBOV KNJIŽNICE DOMŽALE IN NJENIH ENOT

V Knjižnici Domžale in njenih enotah trenutno deluje 20 bralnih klubov za različne ciljne skupine prebivalcev. V Knjižnici Domžale deluje deset bralnih klubov: bralni klub otrokzaBOOKirano, bralni klub odraslih Bralni krog, bralni klub odraslih Sprehod besed, bralni klub odraslih Sprehajalke knjig, bralni klub odraslih Bookish Talks, bralni klub za podjetnike Podjetniški knjižni klub, bralni klub odraslih s posebnimi potrebami V sožitju s knjigo, bralni klub odraslih s posebnimi potrebami Verjamem v knjigo in bralni klub starejših Beseda je dala besedo.

V krajevni Knjižnici Daneta Zajca Moravče deluje šest bralnih klubov za različne ciljne skupine. Najdlje delujoči je bralni klub odraslih eleganca besed. Sledijo bralni klub odraslih Bralne lučke, moški bralni klub B'K, bralni klub starejših Drevored besed, bralni klub mladostnikov Zarja besed in novonastali bralni klub za literarne sladokusce Zapisano večnosti.

V krajevni Knjižnici Janeza Trdine Mengeš deluje en bralni klub odraslih, poimenovan Barbke. V krajevni Knjižnici Tineta Orla Trzin deluje bralni klub odraslih Knjižni klepet. V krajevni Knjižnici dr. Jakoba Zupana deluje bralni klub odraslih Knjigoljubke. V Knjižnici Ihan deluje bralni klub odraslih Bralni klub Ihan.

Knjižnica Domžale vsem bralnim klubom nudi prostor za srečanja. Zelo pomembna je podpora knjižnice pri zagotavljanju zadostnega števila izbrane knjige, ki jo posamezni bralni klub izbere za branje. Večinoma znotraj knjižnične mreže Knjižnice Domžale nam ne uspe zagotoviti dovolj izvodov in posledično manjkajoče izvode naročamo medknjižnično. Glede na veliko število bralnih klubov zagotavljanje zadostnega števila knjig zahteva veliko časa in skrbne koordinacije.

Knjižnica Domžale moderatorjem bralnih klubov omogoča dodatno izobraževanje na temo vodenja bralnih skupin. Dvakrat letno se moderatorji bralnih klubov srečamo v Knjižnici Domžale, na začetku sezone in pomladi, ko se bliža zaključek sezone. Srečanje je namenjeno izmenjavi izkušenj z vodenjem bralnih klubov. Bralni klubi se razlikujejo glede na ciljne skupine. Tako imajo moderatorji različne izkušnje z

vodenjem. Izmenjamo si tudi bralne izkušnje in si svetujemo knjige v branje. Skupaj načrtujemo različne dogodke.

Slika 1: Seminar za moderatorje bralnih klubov (oktober 2023).

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

1.1 BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE

V Knjižnici Domžale trenutno deluje deset različnih bralnih klubov. V bralnih klubih se zbirajo bralci različnih ciljnih skupin. Ostaja precej ciljnih skupin, ki bi jim še lahko ponudili druženje v bralnem klubu. Na bližnji osnovni šoli deluje bralni klub za otroke. Deuschle (2017) meni, da morajo biti odrasli zgled mladim in tudi sami sodelovati v bralnem klubu. Zanimivo bi bilo združiti tudi starše v bralnem klubu za starše.

Bralni klub otrok zaBOOKirano

V Domžale deluje bralni klub za otroke. Knjižnica Domžale skupaj z bližnjo OŠ Venclja Perka organizira bralni klub otrok in jih tako spodbuja k izmenjavi bralnih izkušenj in kakovostnemu preživljanju prostega časa. Nudi tudi podporo pri izmenjavi mnenj na spletu. Bralni klub deluje od leta 2023. V klub so pod mentorstvom učiteljice Tine Preglau Ostrožnik vključene bralke triade z bližnje OŠ Venclja Perka. Bralni klub so poimenovala zaBOOKirano. Skupaj berejo knjige, se o njih pogovarjajo in posnamejo podkast za svoje vrstnike in ostale zainteresirane. Knjižnica Domžale zagotavlja pomoč in svetovanje pri izbiri knjig za skupno branje in objavlja njihov podkast zaBOOKirano na spletni strani knjižnice. Pri pripravi vsebin za podkast se morajo bralke držati le dveh smernic, da je vsebina v povezavi z branjem in s knjigo in da ustvarjajo vsebine za svoje vrstnike. S sodelovanjem v bralnem klubu bralke kakovostno preživljajo svoj prosti čas in dosegajo višjo raven bralne pismenosti ter medosebne komunikacije.

Slika 2: Bralke bralnega kluba zaBOOKirano.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 3: Logotip bralnega kluba otrok zaBOOKirano

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 4: Spletna stran Knjižnice Domžale z objavo podkasta zaBOOKirano.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Knjižnica Domžale organizira vrsto bralnih klubov za odrasle. V Knjižnici Domžale trenutno deluje deset bralnih klubov za odrasle. Pet bralnih klubov za odrasle in pet bralnih klubov za odrasle s posebnimi potrebami.

Bralni klub odraslih Bralni krog

Bralni klub Bralni krog je najdlje delujoči bralni klub Knjižnice. Ustanovljen je bil leta 2000. Na povabilo Knjižnice Domžale je bralke v bralnem klubu zbrala Nataša Škofic Kranjc. V bralni klub je bila vključena tudi bibliotekarka Knjižnice Domžale z namenom, da bi spoznala tovrstno delo z bralci in da bi kasneje lahko sama začela zbiranje bralcev v bralnih klubih. V bralni klub je vključenih enajst odraslih bralk. Nekatere so v bralnem klubu že od začetka, že trinajsto leto. Nataša Kranj Škofic je vodenje bralnega kluba kasneje predala eni izmed bralk. Sedaj ga že več let vodi prostovoljka Majda Pirnat. Dobivajo se enkrat na mesec, od oktobra do maja. Bralni klub poteka v živo, v dvorani Knjižnice Domžale. V začetku leta mentorica pripravi seznam dobrih knjig ter doda predloge udeleženk bralnega kluba.

Bralni klub odraslih Sprehod besed

Decembra 2022 je bilo spoznavno srečanje bralnega kluba Sprehod besed. Vodenje je prevzela prostovoljka Mateja Strašek. Bralke bralnega kluba Sprehod besed se srečujejo enkrat mesečno, v ponedeljek, ob sproščenem pogovoru o prebrani knjigi. Dobivajo se v čitalnici Knjižnice Domžale. Prebrano povežejo tudi z aktualnim dogajanjem ter lastnimi izkušnjami.

Bralni klub odraslih Sprehajalke knjig

Bralni klub Sprehajalke knjig je novi bralni klub odraslih v Knjižnici Domžale. Bralke so

srečanja začele oktobra 2023. Vodja in moderatorka bralnega kluba je bibliotekarka mag. Katarina Peterc iz Knjižnice Domžale. V klubu se je zbralo deset bralk. Dobivajo se v čitalnici Knjižnice Domžale.

Bralni klub odraslih Klub knjigožerk

Bralni klub odraslih Klub knjigožerk deluje na bližnji OŠ Vencija Perka. Bralke so učiteljice zaposlene na šoli. Bralni klub je začel delovati oktobra 2023. Moderatorki sta Tina Preglau Ostrožnik in Štefi Zore, ki pri vodenju bralnega kluba sodelujeta. Knjižnica Domžale jim zagotavlja zadostno število izvodov izbranih knjig. Nudi jim podporo pri mentoriranju. V bralnem klubu bere in se družijo enajst bralk. Dobivajo se enkrat mesečno v šolski knjižnici.

Bralni klub odraslih Bookish Talks

V septembru 2023 so se zbrale bralke v bralnem klubu Bookish Talks, v katerem berejo le literaturo v angleščini. Tudi pogovor o prebranem poteka v angleščini. Bralke so si želele brati angleško literaturo v izvornem jeziku, hkrati pa utrjujejo in razvijajo svoje znanje angleščine. Vodja in moderatorka je prostovoljka Mateja Strašek. Dobivajo se v čitalnici Knjižnice Domžale.

Bralni klub odraslih Podjetniški knjižni klub

Bralni klub Podjetniški knjižni klub je nastal v sodelovanju Knjižnice Domžale in Obrtne zbornice Domžale, ki sta organizirali prvo Podjetniško bralno značko v Sloveniji, kasneje pa tudi bralni klub. Mnogi najuspešnejši posamezniki sveta svoj uspeh pripisujejo branju, zato Podjetniški bralni klub vabi vse, ki jim je blizu branje, želja po podjetništvu, ali pa jih zanimajo zgodbe uspešnih posameznikov in osebna rast, da se jim pridružijo. Skozi knjige jih vsakokrat popelje moderatorka Ajda Vodlan. Dobivajo se enkrat mesečno v prostorih Obrtne zbornice Domžale.

Slika 5: Spletna stran Knjižnice Domžale z objavo podkasta zaBOOKirano.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Bralni klub odraslih s posebnimi potrebami V sožitju s knjigo

V letu 2012 so se v Knjižnici Domžale v sodelovanju z Zvezo Sožitje Mengeš začela srečanja skupine odraslih z motnjami v duševnem razvoju, na katerih prebirajo knjige in se o njih pogovarjajo. Bralni klub odraslih z motnjo v duševnem razvoju so poimenovali V sožitju s knjigo. Mentorica ter pobudnica tovrstnih bralnih druženj in bralne značke je Vilma Novak. V imenu knjižnice je bralna srečanja pripravljala

knjižničarka Simona Glavan. Leta 2023 je kolegico Simono Glavan zamenjala mag. Katarina Peterc.

Namen projekta je, da osebe s posebnimi potrebami še naprej razvijajo in bogatijo bralno kulturo ter postanejo redni bralci in obiskovalci knjižnice. Da je bil projekt uspešen, pokažejo zadovoljni obrazi vseh udeležencev bralnega kluba, ki se veselijo vsakega srečanja in svojega bralnega uspeha, ter se radi vračajo v knjižnico.

Seznam knjig za bralni klub in bralno značko je premišljen in prilagojen bralnim sposobnostim udeležencev. Srečanja potekajo dvakrat mesečno, od oktobra do maja. Ob koncu sezone srečanj bralci soustvarjajo zaključno prireditev, na kateri prejmejo priznanja za opravljeno bralno značko. Čez leto se udeleženci bralnih srečanj odpravijo na tridnevni tabor in ob koncu sezone tudi na zaključni izlet.

Na mladinskem oddelku Knjižnice Domžale si je vsako pomlad mogoče ogledati razstavo ustvarjanja udeležencev bralnega kluba. Na razstavi so prikazani utrinki z bralnih srečanj ter izdelki in fotografije dejavnosti, ki jih organizira Zveza Sožitje Mengeš.

Slika 6: V sožitju s knjigo – Zaključek bralne značke, 2014.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 7: V sožitju s knjigo, 2023.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Bralni klub odraslih s posebnimi potrebami Verjamem v branje

Projekt je Knjižnica Domžale pripravila skupaj z društvom Verjamem vate (združenje staršev, z izkušnjami in znanjem, otrok z motnjo v telesnem in duševnem razvoju). Društvo Verjamem vate s statusom izvajalske organizacije za osebno asistenco ter statusom socialnega podjetja in sedežem v Domžalah je nevladna organizacija namenjena vključevanju ljudi z motnjo v telesnem in duševnem razvoju v družbo in

delo. (<https://www.verjamemvate.si/>) V imenu knjižnice se je z bralci družila knjižničarka Simona Glavan, ki jo je leta 2023 nasledila mag. Katarina Peterc.

Projekt vsebuje vsaj štiri srečanja od oktobra do maja: tri bralna srečanja in reciklirnico. Slednjo pripravi društvo in povabi tudi zunanje obiskovalce, da spoznajo društvo, njihovo dejavnost in ustvarjalnost. Bralci radi pridejo tudi na ustvarjalne delavnice. Na eni izmed njih smo krasili škatle za knjižnico semen v Knjižnici Ihan.

Na zadnjem bralnem srečanju smo spoznavali ljudske pravljice. Pogovarjali smo se o njihovem nastanku, avtorstvu in prenašanju iz roda v rod. O prebranih zgodbah bralci na kratko poročajo in kaj narišejo v zvezke za poročanje o prebranem. Tako skupaj opravijo tudi bralno značko Verjamem v branje.

Slika 8: Bralno srečanje in ustvarjalna delavnica, na kateri smo krasili škatle za knjižnico semen v Knjižnici Ihan.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 9: Bralno srečanje in ustvarjalna delavnica, na kateri smo krasili škatle za knjižnico semen v Knjižnici Ihan.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 10: Bralno srečanje bralnega kluba Verjajem v knjigo.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 11: Ustvarjalna delavnica, na kateri smo ustvarjali knjižne kazalke.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Bralni klub starejših Beseda je dala besedo

V Knjižnici Domžale se zavedamo, da morajo biti priložnosti odprte za vse, ob tem pa mora biti posebej poskrbljeno za ranljive skupine, saj je socialna vključenost vseh prebivalcev pomemben razvojni dejavnik vsakega območja. Posebno pozornost bo knjižnica še naprej namenjala invalidom, priseljencem, otrokom in starejšim. Znano dejstvo je, da se družba stara, s tem pa se bistveno spreminja tudi njena dinamika, zato je nujno spoznati in vključiti dobre prakse s področja medgeneracijskega sodelovanja in osveščanja o staranju tudi v delovanje knjižnice. (Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice, 2018)

Bralni klub starejših Knjižnica Domžale organizira v sodelovanju s Senior resort MGC Bistrica. Prvo srečanje je bilo oktobra 2019. Srečanja pripravlja in vodi prostovoljka Irena Rode. Srečanja potekajo enkrat mesečno ali po dogovoru v prostorih MGC Bistrica. Bralni klub je namenjen varovancem doma in se dobivajo v dopoldanskem času.

Moderatorka izbira knjige primernejše za starejše bralke (v povprečju so stare 90 let). Najraje berejo trivialno literaturo, ki vsebuje biografske ali zgodovinske elemente, družinsko in socialno tematiko. Čas dogajanja mora potekati linearno, tudi prostor mora biti jasno opredeljen. Zaključek mora biti določen. Po vsebini prebranih knjig občasno skupaj ustvarjajo plakate.

Skupnih dogodkov bralnih klubov ali dogodkov v prostorih Knjižnice Domžale se zaradi oteženega gibanja bralk ne udeležujejo. Rade pa se udeležijo dogodkov v prostorih MGC. V prazničnih dneh je moderatorka za bralke kluba in ostale starejše organizirala večer kamišibaj gledališča. Gledalci so si ogledali niz predstav ljudskih zgodb, Povodnega moža Franceta Prešerna in Andersenovo zgodbo Vse je čisto res.

Slika 12: Srečanje bralnega kluba Beseda je dala besedo in večer kamišibaja v MGC Bistra.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

1.2 BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DANETA ZAJCA MORAVČE

Krajevna knjižnica Daneta Zajca deluje v knjižnični mreži Knjižnice Domžale. V okviru Knjižnice Domžale in njenih enotah trenutno deluje 20 bralnih klubov. V Tokrat podrobneje predstavljam bralne klube Krajevnne knjižnice Daneta Zajca v Moravčah. Prva pobuda za t.i. bralni klub se je v knjižnici v Moravčah pojavila že pred 15 leti. Željo po tovrstnem druženju in pogovoru o knjigah je izrazila ena od strastnih bralk in obiskovalk naše knjižnice. Bralke so se nekajkrat zbrale, a bralni klub je kmalu prenehal s srečanji. Tovrstna srečanja smo želeli organizirati naprej. Da bi spoznala način delovanja bralnih klubov, sem se kot knjižničarka priključila novoustanovljenemu bralnemu krožku v Knjižnici Domžale, ki ga je na povabilo Knjižnice Domžale ustanovila in vodila Nataša Škofic Kranjc, mentorica več študijskih bralnih klubov na Gorenjskem. Po letu in pol, januarja leta 2012, je bilo v Moravčah organizirano prvo srečanje novega bralnega kluba. Čez leta smo se bralci zbrali v več različnih bralnih klubih in v sezoni 2023/2024 imamo v knjižnici v Moravčah šest aktivnih bralnih klubov.

Bralci vseh bralnih klubov Knjižnice Daneta Zajca se skupaj družijo na vsakoletnem literarnem večeru ob Noči knjige, ko knjižnica gosti katerega od slovenskih avtorjev. Ob zaključku sezone srečanj bralnih klubov imamo skupno srečanje na prostem, pri bližnji lovski koči. Tudi na tem srečanju gostimo katerega od slovenskih avtorjev. Literarnemu večeru sledi sproščeno druženje.

Bralni klub mladostnikov Zarja besed

Knjižnica Daneta Zajca Moravče z organizacijo bralnega kluba za mladostnike spodbuja izmenjavo bralne izkušnje in kritično mišljenje ter kakovostno preživljanje prostega časa. Mladostniki tako razvijajo pozitivni odnos do branja, bralne interese in bralno pismenost. Mladostniki s sodelovanjem v bralnem klubu razvijajo medkulturni

dialog in se medgeneracijsko povezujejo ter sodelujejo v lokalni skupnosti. Knjižnica jim zagotavlja pomoč pri izbiri knjig in zadostno število izvodov izbrane knjige za hkratno branje. Mladostniki v bralnem klubu sodelujejo pri načrtovanju dejavnosti bralnega kluba in samostojno ustvarjajo v različnih medijih.

Bralni klub mladostnikov v Krajevni knjižnici Daneta Zajca Moravče se imenuje Zarja besed in družijo dijakinje in študentke. Dobivajo se enkrat mesečno. Termin izbirajo glede na svoje obveznosti. Berejo zelo različne knjige. Družijo se tudi izven rednih srečanj bralnega kluba in si občasno skupaj ogledajo gledališko ali kino predstavo v povezavi s knjigo, ki jo berejo. Enkrat letno se odpravijo na strokovno ekskurzijo tematsko vezano na knjigo ali avtorja, ki so ga brale v tekoči sezoni. Redno se udeležujejo skupnih srečanj bralnih klubov Knjižnice Domžale. O prebranih knjigah pišejo predstavitev za lokalni časopis in tako spodbujajo k branju ostale mladostnike.

Bralke bralnega kluba Zarja besed so predvsem mlade bralke, študentke in dijakinje. Ime so izbrale z mislijo na jutranjo zarjo kot simbol mladosti. Starostni razpon bralk je bil na začetku od 15 do 23 let. Brale so zelo raznoliko literaturo. Večkrat so si po prebrani knjigi skupaj ogledale tudi film, posnet po knjigi. Bralni klub je deloval do epidemije koronavirusa in ob koncu leta 2021 prenehal delovati. Nekaj bralk je kot razlog navedlo prezaposlenost in pomanjkanje časa, mentorica bralnega kluba pa je odšla na študijsko izmenjavo v tujino.

Že isto leto, oktobra 2022/2023, smo obudili bralni klub za mlade z novo mentorico in novimi mladimi bralkami. V bralnem klubu je trenutno deset mladih bralk. Starostni razpon je ostal enak. Najmlajša bralka je bila takrat v 8. razredu osnovne šole, najstarejše so študentke.

Nova mentorica je z novimi in svežimi idejami naredila nekaj sprememb in prilagoditev pri vodenju kluba. Termin srečanja se vsak mesec prilagaja večini bralk glede na njihove številne šolske in študijske obveznosti. Sezono začnejo septembra, ko so študentke še brez študijskih obveznosti, zaključujejo pa že konec maja, ker sledi ocenjevalno obdobje v srednjih šolah in izpitno obdobje na fakultetah.

Skupaj berejo predvsem knjige s tematiko odraščanja, (spletnega) nasilja, pomoči in solidarnosti, potovanj in duhovnosti ter psihologije. Mentorica načrtuje tudi skupne ogledе gledaliških ali kino predstav povezavi s knjigo, ki jo bodo brale. Marca bo organizirala ekskurzijo, če bodo našle ustrezen termin. Rade se udeležijo skupnih dogodkov ob koncu sezone srečanj bralnih klubov.

Slika 13: Ustvarjanje knjižnih kazalk. (foto: Anja Ravnikar, bralni klub Zarja besed)

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Bralni klub odraslih Eleganca besed

Prvi bralni klub v Knjižnici Daneta Zajca Moravče smo z bralci poimenovali Eleganca besed, po prvi knjigi, ki smo jo skupaj brali, Eleganca ježa avtorice Michelle Barbery. Vodi ga mag. Katarina Peterc in v prvi skupini se je zbralo 11 bralk in en bralec. Med njimi je bila tudi gospa, ki je prva dala pobudo za ustanovitev bralnega kluba v knjižnici v Moravčah. Čez leta se je nekaj bralk zamenjalo, a bralni klub vztraja že dvanajsto leto. V njem se trenutno zbira 15 odraslih bralk med 40 do 77 letom. Edini bralec nas je po devetih letih zapustil in se priključil moškemu bralnemu klubu.

Srečanja potekajo po ustaljenem ritmu. Na začetku se dogovorijo za termin naslednjega srečanja, katero knjigo bodo brale in katera jo bo predstavila oziroma vodila srečanje. Posebnost bralnega kluba Eleganca besed je naklonjenost popestritvam z menjavo lokacij. Krajevna knjižnica Daneta Zajca Moravče je blizu narave. Zelo rade srečanje izpeljejo ob bližnjih ribnikih pri ribiški koči, pred katero v senci stoji velika miza. Takšno srečanje v naravi imenujejo "S knjigo v travi".

Vsako leto berejo tudi dela slovenskih avtorjev. To jim je navdih za vsakoletno ekskurzijo, ki jo po navadi organizirajo spomladi. Ekskurzija vedno vključuje srečanje bralnega kluba, ki ga največkrat izvedejo v knjižnici kraja, ki ga obišejo. Ogledajo si avtorjevo domačo hišo, mogoče razstavo, posvečeno njegovemu delu. Ogledajo si tudi druge znamenitosti v bližini. Ekskurzije se vsako leto zelo veselijo. Občasno srečanje izvedejo v gostišču, predvsem v decembrskem času. Tako presekajo rutino in hkrati promovirajo druženje v bralnih klubih. Vedno vzbudijo veliko pozornosti pri ostalih gostih.

Slika 14: Ekskurzija bralnega kluba Eleganca besed na temo Karla Destovnika Kajuha (2023).

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 15: Praznično srečanje v decembru 2023.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 16: Srečanje s pisateljem Slavkom Preglom ob zaključku sezone srečanj bralnih.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Slika 17: Srečanje s pisateljico Bronjo Žakelj ob Noči knjige.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

Bralni klub odraslih Bralne lučke

Leto po ustanovitvi bralnega kluba Eleganca besed smo zbrali bralke v novem bralnem klubu. Mentorstvo je prevzela gospa, ki je bila mentorica prvemu bralnemu klubu v Moravčah, ki je po nekaj srečanjih prenehal delovati. Po izkušnji sodelovanja v bralnem klubu Eleganca besed in spoznavanju načina delovanja bralnega kluba je novi bralni klub zaživel in bralke se srečujejo že enajsto sezono. V bralnem klubu Bralne lučke je deset bralk starih od 35 do 52 let. Prva mentorica se je odselila in redkeje prihaja na srečanja, zato je mentorstvo prevzela mlajša članica prostovoljka v knjižnici Natalija Ravnikar.

Dinamika srečanj je podobna bralnemu klubu Eleganca besed. Pri moderiranju knjig

se bralke izmenjujejo. Posebnost bralnega kluba Bralne lučke je branje knjig na določeno temo. Tako so imele sezono potopisov, sezono življenjepisov ipd. Vsaj enkrat letno se odpravijo na celodnevni izlet v kraj, ki je povezan s temo knjige ali njenim avtorjem. Občasno si skupaj ogledajo gledališko predstavo, film ali obišejo muzej. Bralni klub deluje že enajsto leto.

Prav tako večkrat menjajo lokacijo srečanja. Najraje se s knjigo odpravijo k ribiški koči ob bližnjih ribnikih. Enkrat letno se odpravijo na ekskurzijo, katere glavna tema je eden izmed slovenskih avtorjev. Redno se udeležujejo skupnih dogodkov ob Noči knjige in zaključku sezone srečanj bralnih klubov.

Slika 18: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na ekskurziji v Radovljici.

Vir: Foto arhiv: Natalija Ravnikar

Slika 19: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na srečanju v Detelovi sobi v Moravčah.

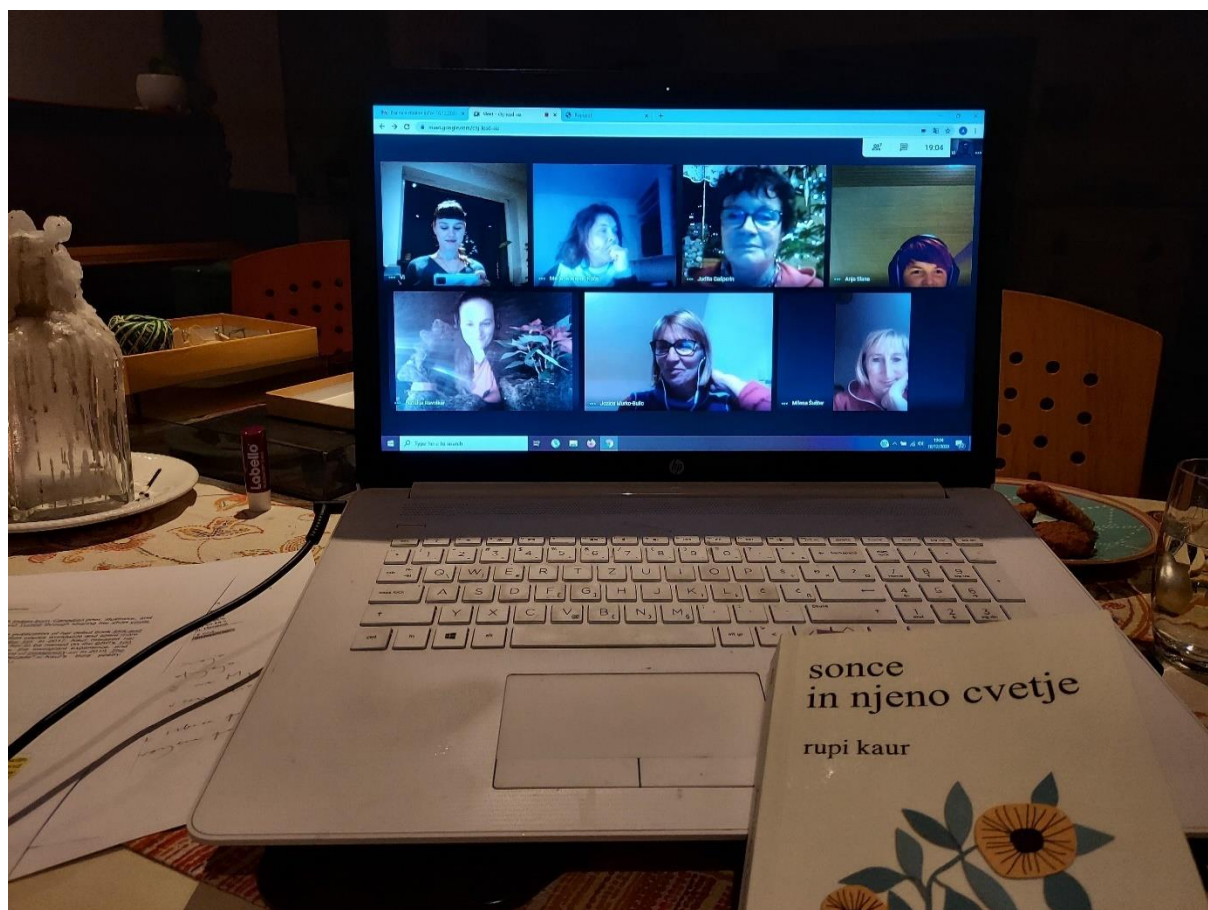
Vir: Foto arhiv: Natalija Ravnikar

Slika 20: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na zaključnem srečanju sezone pri Ribiški koči v Moravčah.

Vir: Foto arhiv: Natalija Ravnikar

Slika 21: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na spletnem srečanju v času koronavirusa.

Vir: Foto arhiv Knjižnice Domžale

Slika 22: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na ekskurziji na temo Otona Župančiča.

Vir: Foto arhiv Knjižnice Domžale

Slika 23: Bralke bralnega kluba Bralne lučke so za svoj bralni klub oblikovale logo.

Vir: Foto arhiv Knjižnice Domžale

Bralni klub odraslih moške bralce B'K

Moški bralci so se leta v 2017 zbrali v bralnem klubu B'K. Ime so izbrali z mislijo na pesem Daneta Zajca z naslovom Veliki črni bik in hkrati preprosto kratico za bralni klub. V bralnem klubu je pet odraslih bralcev, ki s srečanji vztrajajo že šesto leto. Bralni klub od začetka vodi moški mentor Andrej Šalika.

Večinoma se dobivajo pri enem izmed bralcev doma, v udobju kmečke sobe in ob okusni hrani domače gospodarice. Dobivajo se enkrat mesečno po vnaprejšnjem dogovoru. Debate o prebrani knjigi se jim rade zavlečejo. Redno se udeležujejo skupnih dogodkov ob zaključku sezone.

Njihova posebnost je, da so v klubu le moški bralci. Izbor knjig se ne razlikuje veliko od izbora ostalih odraslih bralnih klubov, v katerih so le ženske bralke.

Bralni klub starejših Drevored Besed

V sezoni 2017/2018 so v Knjižnici Daneta Zajca Moravče ustanovili bralni klub Drevored besed, ki je namenjen starejšim bralkam. Dobivale so se enkrat mesečno v dopoldanskem času v čitalnici Knjižnice Daneta Zajca. Večerni čas jim ni ustrezal, ker nekatere ne želijo voziti ponoči ali pridejo celo peš. Vendar se je dopoldanski termin po nekaj letih izkazal za neustreznega, ker veliko bralk čuva vnuke. Tako so srečanja letos vseeno prestavile na večerni čas.

Starostni razpon bralk je od 60 do 75 let. V klubu se zbira deset bralk. Tudi moderatorka Darka Hlaj je upokojenka. Predloge za branje največkrat pripravi moderatorka, a upošteva predloge ostalih bralk v bralnem klubu. Pri izboru knjig za branje mora biti zelo pozorna na vsebino. Članice bralnega kluba o nekaterih vsebinah, kot je npr. družinsko nasilje, ne želijo brati. Večinoma izbirajo vsebine, ki so trenutno aktualne v svetu in doma, posegajo tudi po klasikah, ki so povezane z usodo žensk.

Največkrat imajo srečanje v čitalnici knjižnice. Občasno se ob lepem vremenu s knjigo odpravijo v naravo. Rade se udeležijo tudi skupnih dogodkov za bralne klube knjižnice v Moravčah.

Bralni klub odraslih Zapisano večnosti

Bralni klub odraslih Zapisano večnosti je namenjen zahtevnejšim bralcem. Nastal je na pobudo bralke, ki si je želela branja in pogovora o zahtevnejši literaturi. Bralni klub vodi moderatorka Darka Hlaj, ki že vodi bralni klub starejših Drevored besed. Uvodno srečanje je načrtovano v januarju 2024. V bralnem klubu se je trenutno zbralo pet bralk. Na začetnih srečanjih je število manjše, a kasneje se pridružijo nove bralke in bralci. Nekateri povabijo obstoječe bralke, druge vabimo knjižničarke ob individualnem delu z bralci v knjižnici.

1.3 BRALNI KLUB KNJIŽNICE JANEZA TRDINE MENGEŠ

Bralni klub odraslih Barbke

V Knjižnici Janeza Trdine Mengeš deluje bralni klub odraslih Barbke. V bralnem klubu se srečuje deset odraslih bralk. Dobivajo se enkrat mesečno v prostorih knjižnice.

1.4 BRALNI KLUB KNJIŽNICE TINETA ORLA TRZIN

Bralni klub odraslih Knjižni klepet

V Knjižnici Tineta Orla Trzin deluje bralni klub odraslih, ki so ga bralke poimenovala Knjižni klepet. Bralke se v bralnem klubu srečujejo že vrsto let. Vodi jih knjižničarka in moderatorka Zdenka Kopač. Dobivajo se enkrat mesečno ali po dogovoru. Bralne predloge izbira mentorica na podlagi raznih priporočil in predlogov članov bralnega kluba.

Slika 24: Srečanje bralnega kluba Knjižni klepet.

Vir: Foto arhiv: Knjižnica Domžale

1.5 BRALNI KLUB KNJIŽNICE DR. JAKOBA ZUPANA ŠENTVID

Bralni klub odraslih Besedoljubke

Bralni klub odraslih Knjižnice dr. Jakoba Zupana Šentvid so bralke poimenovala Besedoljubke. Srečujejo se enkrat mesečno ob sredah v prostorih knjižnice, kjer se sproščeno pogovarjajo o knjigah, ki jih preberejo. Izmenično berejo knjigo tujega avtorja in nato knjigo slovenskega avtorja. Naslove izberejo skupaj. Vodi jih moderatorica prostovoljka Marta Kržan.

1.6 BRALNI KLUB KNJIŽNICE IHAN

Bralni klub odraslih Bralni klub Ihan

Bralni klub odraslih Bralni klub Ihan vodi moderatorka prostovoljka Katja Strašek Smrdel. Bralne predloge izbira moderatorka na podlagi raznih priporočil in predlogov članov bralnega kluba. Srečanja potekajo enkrat mesečno ob torkih v prostorih krajevne knjižnice Ihan.

ZAKLJUČEK

V zapisu sem predstavila razvoj in organizacijo bralnih klubov v Knjižnici Domžale in njenih enotah. V prihodnosti bi si želeli v bralne klube privabiti več moških bralcev in več bralk in bralcev iz mlajše generacije. Želimo si tudi več bralnih klubov za različne ciljne skupine. Trenutno prevladujejo bralni klubi za odrasle, v katerih se družijo večino odrasle bralke, starejše od trideset let. K druženju v bralnih klubih bi lahko povabili starše na lokalnih osnovnih šolah, enako na srednji šoli, potem starejše bralce, otroke različnih starosti, mlade starše, ljubitelje živali, ljubiteljske vrtnarje, umetnike in ostale.

Kratkoročno Knjižnica Domžale načrtuje organizacijo bralnega kluba za starejše in bralnega kluba za zahtevnejše bralce. V februarju 2024 se bodo v bralnem klubu zbrali študentje v starosti od 18 do 28 let. Slednji bralni klub bo Knjižnica Domžale organizirala v sodelovanju z Mladinskim centrom Domžale. V knjižnici Daneta Zajca Moravče v sezoni 2024/2025 načrtujejo nov bralni klub za družine. Tudi v ostalih enotah si želimo več bralnih klubov za različne ciljne skupine.

Z velikim številom bralnih klubov v Knjižnici Domžale in njenih enotah je povezana tudi zahtevnost zagotavljanja zadostnega števila izbranih knjig. Za pripravljene knjige za bralce bralnih klubov je potreben tudi dodaten ustrezen prostor. Za koordinacijo zagotavljanja knjig je treba zagotoviti ustrezen kader in zahtevani čas. Upoštevati moramo, koliko bralnim klubom lahko učinkovito zagotavljamo knjige za branje in koliko bralnim klubom lahko nudimo prostor za srečanja. Glede na številčnost bralnih klubov v Knjižnici Domžale bomo morali razmisliti o primernejšem prostoru za čakajoče knjige in prilagoditi delovni proces.

Opažamo porast zanimanja med bralci za tovrstno druženje v bralnih klubih. Porast zanimanja je mogoče utemeljiti tudi z vse večjo prepoznavnostjo bralnih klubov med bralci. Kot omenjeno, zgledi vlečejo. Druženje v bralnih klubih je prepoznano kot prijetno, zanimivo in kakovostno preživljanje prostega časa.

VIRI

- Deuschle, K. (2017). Using parent book clubs to build a school-wide reading community. *Knowledge Quest*. 46(2), 16-20. <https://web-p-ebSCOhost-com.eviri.ook.sik.si/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=d237ac8c-8275-4b74-9d00-3866973ecf5b%40redis>
- Hoffert, B. (2019). The book club experience. Innovative approaches and leadership style that's right for your community can make your book clubs a succes. *Library Journal*, 144 (3), 30-33. <https://web-p-ebSCOhost-com.eviri.ook.sik.si/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=f6722281-2c42-431d-a3dc-9dabfd9848c7%40redis>
- Jamnik, T. (2021). *Bralni klubi malo drugače*. Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. <https://www.samozalozba.si/bralni-klubi-malo-drugace/>
- Jamnik, T. (2021). Metode dela z bralno skupino. Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. <https://www.samozalozba.si/metode-dela-z-bralno-skupino/>
- Jamnik, T. (2022). *Poslanstvo bralnih klubov v današnjih časih*. Kulturno-umetniško društvo Police Dubove. <https://www.samozalozba.si/poslanstvo-bralnih-klubov-v-danasnjih-casih/>
- Kavčič, P. (2017). *Intervju z Manco Košir: Dobre knjige nas berejo*. Knjižnica, 61 (4), 9–21
- Podojsteršek, I. (2021). *Razvoj in delovanje bralnih skupin v slovenskih splošnih knjižnicah: primer bralnega kluba Tanje Pirš v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota*. Pisna naloga za bibliotekarski izpit. Murska Sobota: Pokrajinska in študijska knjižnica
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022-2027*, (2022). [oblikovala delovna skupina v okviru Združenja splošnih knjižnic Matjaž Eržen ... [et al.] ; avtorica grafik Barbara Koblar]. - Grosuplje : Združenje splošnih knjižnic, 2022. https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2022/08/ZSK_Strategija-razvoja-slovenskih-splosnih-knjiznic-2022-2027_oblikovano.pdf
- Strateški načrt Knjižnice Domžale za obdobje 2020 – 2025* (2019). Domžale : Knjižnica Domžale. <https://www.knjiznica->

domzale.si/Portals/0/STRATESKI%20NACRT%20KNJIZNICE%20DOMZALE%202020-2025.pdf

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028), (2018). Ljubljana : Ministrstvo za kulturo RS Nacionalni svet za knjižnično dejavnost. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MK/Zakonodaja-ki-ni-na-PISRS/Kulturna-dediscina/2ffbd52377/Strokovna-priporocila-in-standardi-za-splosne-knjiznice.pdf>

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, (2023). Uradni list RS, št. [29/03](#) in [162/22](#). <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED2851#>

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj 1). (2001) *Uradni list RS*, št. [87/01](#), [96/02](#) – ZUJIK in [92/15](#)). <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2442>

KAZALO SLIK

Slika 1: Seminar za moderatorje bralnih klubov (oktober 2023).....	18
Slika 2: Bralke bralnega kluba zaBOOKirano.	19
Slika 3: Logotip bralnega kluba otrok zaBOOKirano.....	20
Slika 4: Spletna stran Knjižnice Domžale z objavo podkasta zaBOOKirano.....	20
Slika 5: Spletna stran Knjižnice Domžale z objavo podkasta zaBOOKirano.....	23
Slika 6: V sožitju s knjigo – Zaključek bralne značke, 2014.....	25
Slika 7: V sožitju s knjigo, 2023.	26
Slika 8: Bralno srečanje in ustvarjalna delavnica, na kateri smo krasili škatle za knjižnico semen v Knjižnici Ihan.	28
Slika 9: Bralno srečanje in ustvarjalna delavnica, na kateri smo krasili škatle za knjižnico semen v Knjižnici Ihan.	29
Slika 10: Bralno srečanje bralnega kluba Verjamem v knjigo.....	30
Slika 11: Ustvarjalna delavnica, na kateri smo ustvarjali knjižne kazalke.	31
Slika 12: Srečanje bralnega kluba Beseda je dala besedo in večer kamišibaja v MGC Bistra.	32
Slika 13: Ustvarjanje knjižnih kazalk. (foto: Anja Ravnikar, bralni klub Zarja besed)35	
Slika 14: Ekскурzija bralnega kluba Eleganca besed na temo Karla Destovnika Kajuha (2023).....	37
Slika 15: Praznično srečanje v decembru 2023.	38
Slika 16: Srečanje s pisateljem Slavkom Preglom ob zaključku sezone srečanj bralnih.....	39
Slika 17: Srečanje s pisateljico Bronjo Žakelj ob Noči knjige.....	40
Slika 18: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na ekskurziji v Radovljici.	41
Slika 19: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na srečanju v detelovi sobi v Moravčah.	42
Slika 20: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na zaključnem srečanju sezone pri Ribiški koči v Moravčah.	43
Slika 21: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na spletnem srečanju v času koronavirusa.	44
Slika 22: Bralke bralnega kluba Bralne lučke na ekskurziji na temo Otona Župančiča.	45
Slika 23: Bralke bralnega kluba Bralne lučke so za svoj bralni klub oblikovale logo.	46

BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE

mag. Katarina Peterc

Knjižnica Domžale

Oblikovanje naslovnice: Katarina Peterc

Slika na naslovnici: Freepik. <http://www.freepik.com>

Fotografije: arhiv Knjižnice Domžale

Brezplačno dostopno na spletni strani Knjižnice Domžale

Domžale, januar 2024

BRALNI KLUBI KNJIŽNICE DOMŽALE

